Grigore Constantinescu

Comuna

POIENARII DE ARGEŞ

PITEŞTI MMXV

POIENARII DE ARGEŞ

COMPONENŢĂ: Comuna este formată din 4 sate: **Poienari**; Ceaureşti; Ioaniceşti; Tomuleşti.
DISTANŢA FAŢĂ DE REŞEDINŢA JUDEŢULUI: 45 km.
SUPRAFAŢĂ: 21,3 km^2.
POPULAŢIE: 1.117 locuitori [531 M + 586 F] (2011).

ATESTARE DOCUMENTARĂ:

***Mindileşti** – 1575 [7083] ianuarie 17 (DIR, XVI, B, ŢR, vol. IV, doc. 163)• **Poenari** – 1542-1543 octombrie 23 (DIR, XVI, B, ŢR, vol. II, doc. 299).

În contextul localităților componente, cea mai veche atestare documentară se consemnează în cazul satului Poienari.

Așezarea este atestată documentar inițial în hrisovul emis de cancelaria domnească a voievodului Radu Paisie la 23 octombrie 1542/1543.

Sit arheologic: Existenţa anterioară a unei comunităţi umane pe teritoriul actual este atestată prin unelte ale culturii de prund din perioada paleoliticului inferior depistate în prundişul Topologului.

În aria satului Ioaniceşti, în punctul Horholu, s-a descoperit o aşezare din epoca bronzului, iar, pe teritoriul satului Ceaureşti, a fost recuperat un topor de piatră din aceeaşi epocă istorică.

TOPONIMIE:

- **Ceaureşti** – toponim format pe baza apelativului *Ceauru*, iniţial, porecla-apelativ *ceaur* ≈ „saşiu” + sufixul colectiv –*eşti*, care indică organizarea socială pe bază de obşte a aşezării.
- **Ioaniceşti** – toponim format pe baza antroponimicului *Ioanică* – utilizat regional + sufixul colectiv –*eşti*, care indică organizarea socială pe bază de obşte a aşezării.
- **Poienari** – toponim topografic evocând originea locală a membrilor comunităţii, format pe baza apelativului *poiană* ≈ „podiş înalt; loc lipsit de vegetaţie lemnoasă în interiorul pădurii”.

Originea transilvăneană a locuitorilor proveniţi din Poiana Sibiului este atestată documentar.

- **Tomuleşti** – toponim format pe baza eponimului *Toma* + sufixul colectiv –*eşti*, care indică organizarea socială pe bază de obşte a aşezării.

SPECIFIC ETNOCULTURAL:

Arhitectură populară tradiţională caracterizată prin existenţa unor case mai scunde, parapetul masiv de zid al sălii, atât de frecvent în nordul judeţului, fiind înlocuit cu un parapet din lemn, amplu decorat prin traforuri. Casa Nicolae Mateescu din Poienari –[▲]– construită pe două niveluri, cu sală şi foişor pe axul faţadei principale, reproduce tipul construcţiilor de locuit generalizate în perioada interbelică; imobilul are pivniţă cu gârlici dispus sub foişorul supraînălţat pe doi stâlpi simpli placaţi cu scânduri şi prezintă remarcabile ornamente florale la pălimar şi la capitelul stâlpilor de lemn. Documentar, se atestă tipul vechi de casă cu temeie groase de stejar şi pereţi din bârne „îmbucate”, petrecute în afara limitelor pereţilor, la „chiotorile” casei, a cărei şarpantă este acoperită cu şiţă de brad. Acest tip de casă joasă, fără pivniţe, cu prispă la faţadă, avea un plan bicameral cu acces, din exterior, prin tindă.

Portul popular local se circumscrie, prin caracteristicile sale, ariei de interferenţă dintre portul popular vâlcean şi cel argeşean.

Din repertoriul folclorului coregrafic zonal, dansurile: Brâul pe 6, Copeica, Dânga, Hora în trei, Hora lui Nicu, Peliniţa, Ungurica prezintă elemente locale de individualizare.

PATRIMONIUL CULTURAL-ISTORIC:

✚Biserica «Adormirea Maicii Domnului»+«Cuvioasa Paraschiva» Bonceşti [1868]~ctitorită de: Ioan Florescu, Ştefan Boncea, Constantin Sandu, Ion Ciocan, George Iana ş. a. •pictură murală: anonim [1868].

✚Biserica «Sf. Dumitru» Ceaureşti [1856]~ctitorită de obştea satului; pictură murală [1874] executată de Constantin Petrescu din Piteşti.

✚Biserica «Sf. Dumitru» Ceaureşti –[▲]– construită de obştea satului, fiind „săvârşită", potrivit unei inscripţii pe nişa diaconiconului, la „1801, iulie 13". Biserica a fost reparată în 1856, odată cu refacerea turlei de pe naos şi a faţadelor, precum şi în 1956. Plan dreptunghiular compartimentat, cu absidă semicirculară decroşată, pridvor deschis cu trei arcade pe semicoloane angajate şi două intrări, pe latura vestică şi sudică; turle de secţiune octogonală deasupra naosului şi pronaosului. Decoraţie exterioară formată dintr-un tor.

Pictura murală originară în frescă, datând din 1801, a fost refăcută de pictorul Costin Petrescu din Piteşti, în 1874. În patrimoniul bisericii, se află cărţi ritualice: Triod [XIX], Apostol [XIX] şi icoane pictate pe lemn în sec. XIX.

✚ Biserica de lemn «Sf. Voievozi» Găbrieni –[▲]– strămutată, pe actualul amplasament, probabil, în anul 1849, întrucât marcarea elementelor de structură ale construcţiei de lemn indică existenţa sa anterioară pe o altă vatră. Inscripţiile de pe proschinitar: „7288" [1779-1780]. Ene Grămăticu" reprezintă o posibilă datare a bisericii, precum şi o atestare a numelui unui comanditar. Biserica a fost restaurată de Direcţia Monumentelor Istorice în 1968. Pereţii sunt construiţi din bârne de stejar de 10 cm grosime, încheiate în coadă de rândunică. Plan dreptunghiular cu absidă poligonală decroşată, pridvor deschis sprijinit pe patru stâlpi ciopliţi. Clopotniţă hexagonală deasupra pronaosului. Decorul este distribuit la iconostasul de lemn cu stâlpi profilaţi şi colonete aplicate, care separă un registru iconografic cu ecouri stilistice transilvănene şi la ancadramentul uşii de intrare format din torsade paralele terminate în arc prevăzut cu o cruce în timpan.

Pictura iconostasului, de influenţă populară, semnată de zugravul Ghiţă relevă particularităţi în conceperea medalioanelor şi a benzilor decorative; valoroase icoane împărăteşti pictate de „Ghiţă zograf" în anul 1849. Mănăstirea de maici a fost înfiinţată în anul 1998.

✚Biserica «Sf. Nicolae»+«Înălţarea Domnului» Ioaniceşti –[▲]– construită, în 1810, „cu osârdia şi toată cheltuiala ctitorilor: Pătru Boeru, Ion Stângă, Andrei Ghiţă, Stancu ereu, Ion ereu"; reparată în 1874 (odată cu adăugarea celui de-al doilea pridvor), 1938, 1941, 1968. Plan dreptunghiular compartimentat, cu absidă poligonală decroşată; pridvorul originar inclus, ulterior, în pronaos; pridvorul decroşat, adăugat. Decoraţie exterioară formată din brâu în formă de tor. Pictură murală în tempera datând din 1874, executată peste fresca originară din 1810, care se conservă fragmentar pe faţada vestică. În patrimoniul bisericii, se află cărţi ritualice: Ceaslov [1854], Cazanie [1882], Evanghelie [XIX], Penticostar [XIX] şi icoane pictate pe lemn în sec. XIX.

✚Biserica «Sf. Arhangheli Mihail şi Gavriil» Poienari [1830]~ctitorită de obştea satului •intervenţii: consolidare [1917]; reparată [1847, 1890] •pictură murală: anonim [1830]; Antonie Grigoriu zugrav [1890].

✝Monumente eroi: **Poienari** [1916-1918; 1941-1945]; (1943) – lângă Şcoala generală Poienari.

În cursul luptelor pentru apărarea unității și independenței naționale a României, au căzut eroic la datorie 114 locuitori ai comunei Poienarii de Argeș, numărul eroilor menționați nominal în monumentalul volum «Argeș. Cartea eroilor» fiind raportat la evenimente de importanță fundamentală în istoria neamului românesc: Războiul de independență [2], Primul război mondial [56], Al doilea război mondial [56].

IN MEMORIAM

✪ **CIUCĂ VASILE** [1953-1996] – medic specializat în chirurgie cardiovasculară în S.U.A.; publicist. Autor al volumelor: «Microbiologie şi visurologie» [1980], «Dietoterapia» [1980], «Tehnici chirurgicale în bolile cardiovasculare» [1988] - în colaborare.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

Grigore Constantinescu– *Argeșul monumental – enciclopedie patrimonială*, Pitești, 2011, p. [543-546] – 388; Idem– *Bisericile de lemn din judeţul Argeş – monumente de arhitectură*, www.google.ro, calameo.1227548; http://judete.biz/localitati-arges/; Ion Popescu-Argeşel – *Judeţul Argeş*.

–[▲]– Monument istoric şi de artă

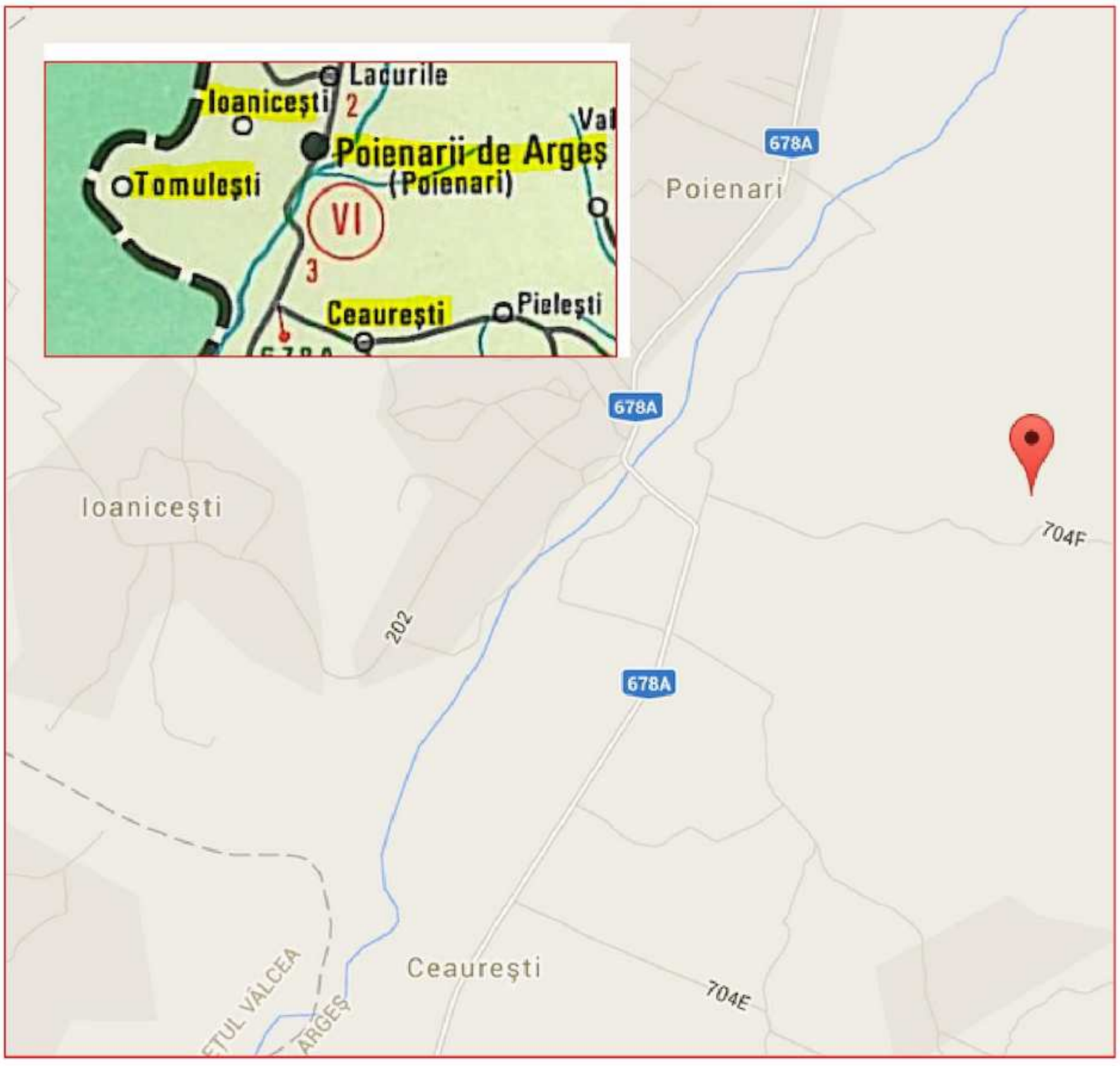
Ladurile
Ioanicești
2
Poienarii de Argeș
(Poienari)
Tomulești
VI
3
Ceaurești
Pielești
Poienari
678A
678A
678A
Ioanicești
202
704F
704E
Ceaurești
ȚUL VÂLCEA
ARGEȘ

PRIMĂRIA COMUNEI POIENARII DE ARGEŞ.

MONUMENTUL EROILOR.

BISERICA DE LEMN GABRIENI.

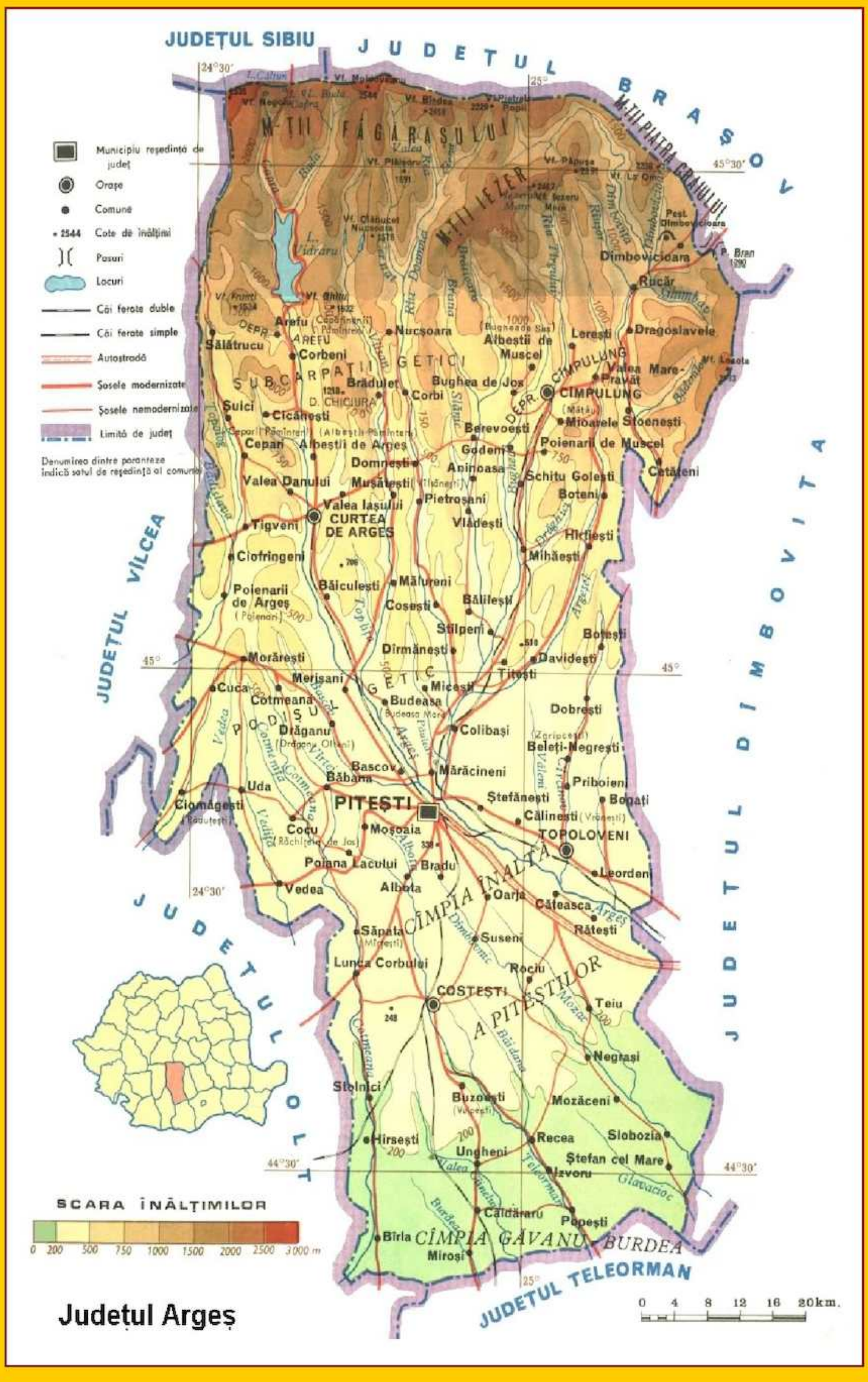

Județul Argeș